Проект

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
Сьоме демократичне скликання
(Двадцята сесія)

РІШЕННЯ

від _____ №_____
м. Івано-Франківськ

Про науково-технічний потенціал регіону та перспективи застосування альтернативної енергетики на Івано-Франківщині

Заслухавши та обговоривши питання щодо науково-технічного потенціалу регіону та перспективи застосування альтернативної енергетики на Івано-Франківщині, відповідно до статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласна рада

вирішила:

1. Інформацію щодо науково-технічного потенціалу регіону та перспективи застосування альтернативної енергетики на Івано-Франківщині взяти до відома (додається).
2. Облдержадміністрації при реалізації заходів Цільової програми енергоефективності та розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії Івано-Франківської області на 2016-2020 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 10.06.2016 року № 230-5/2016, залучати науково-технічний потенціал регіону для визначення основних напрямків розвитку альтернативної енергетики області.

Голова обласної ради **Олександр Сич**

Інформація
щодо науково-технічного потенціалу
регіону та перспективи застосування альтернативної
енергетики на Івано-Франківщині

Питання енергозбереження та енергоефективності з кожним роком стають все більш актуальними, що пояснюється такими групами чинників, як:

✓ глобальні – це скорочення викидів парникових газів, нестача вуглеводневих енергоносіїв, зростання кількості населення;

✓ національні – це дефіцит власного видобутку ключових енергоносіїв та зростання цін на них.

При цьому, напрямок викликає інтерес не тільки у держави та власників бізнесу, а й у пересічних громадян - власників домогосподарств.

З 1 вересня 2017 року в повному обсязі вступила в силу дія Угоди про асоціацію між Євросоюзом та Україною, що стала головним керівним міжнародним документом, який визначає вимоги до національних секторів економіки України, у тому числі:

- енергоефективності;
- енергозбереження;
- відновлюваних джерел енергії.

Однак, робота з імплементації положень щодо енергоефективності, енергозбереження та відновлювальних джерел енергії була розпочата ще до підписання Угоди про асоціацію, зокрема в світлі набуття Україною з 01 лютого 2011 року членства в Енергетичному Співтоваристві відповідно до Закону України "Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства".

Виконання положень Енергетичного Співтовариства, директив та регламентів ЄС з енергоефективності надало Україні можливість скористатися напрацьованим європейським співтовариством досвідом, скоротити час на розроблення національного законодавства та отримати дієву технічну та фінансову підтримку з боку ЄС та країн-членів.

Зокрема, на виконання вимог Енергетичного Співтовариства розроблені:

✓ План заходів з імплементації Директиви 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел;

✓ Національний план дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року;

✓ Національний план дій з енергоефективності до 2020 року, що передбачено Директивою 2006/32/ЄС щодо ефективності кінцевого використання енергії та послуг.

Протягом 2000-2017 років прийнято Закони України «Про альтернативні види палива»; «Про альтернативні джерела енергії»; Закон України «Про електроенергетику»; «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива».

В області реалізовується низка заходів, спрямованих на збільшення частки відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива в загальному обсязі виробництва та споживання енергетичних ресурсів.

Зокрема, на даний час функціонують об'єкти генерації з відновлюваних джерел (сонячні, гідро-, біо- та вітроелектростанції), а також невеликі (непромислові) об'єкти, розміщені, здебільшого, у приватних домогосподарствах.

Найбільші об'єкти відновлюваної енергетики:

✓ п'ять міні ГЕС (загальна потужність 3,504 МВт., річне виробництво – близько 10 млн. кВт/год. електроенергії):

- Снятинська

(м. Снятин, введена в експлуатацію у 2004 році),

- Пробійнівська № 1,

(с.Пробійнівка Верховинського р-ну, введена в експлуатацію у 2009 році),

- Пробійнівська № 2,

(с.Пробійнівка Верховинського р-ну, введена в експлуатацію у 2009 році),

- Золотолипська

(с. Петрилів Тлумацького району, введена в експлуатацію у 2010 році),

- Сваричівська

(с. Сваричів Рожнятівського району, на даний час працює в тестовому режимі);

✓ три сонячні електростанції (загальна потужність 10,626 МВт., річне виробництво близько 11 млн. кВт/год. електроенергії):

- ТОВ "Богородчанська 1"

(с. Старі Богородчани Богородчанського р-ну, введена в експлуатацію у 2013 році),

- ТОВ "Геліос Енерджі"

(с. Радча Тисменицького району, введена в експлуатацію у 2013 році),

- ТзОВ "Солар Карпати"

(с. Попельники Снятинського району, введена в експлуатацію у 2017 році);

✓ біогазовий завод ТзОВ "Даноша" (с. Копанки Калуського району, введений в експлуатацію у 2013 році), потужність якого складає 1,1 МВт, річне виробництво понад 7 млн. кВт/год. електроенергії та 7283 Гкал теплової енергії.

Крім того, в листопаді 2017 року введено в експлуатацію 4 сонячні електростанції у Тисменицькому районі загальною потужністю 20 МВт.

У найближчій перспективі – планується ввести в експлуатацію шість сонячних електростанцій (у Снятинському районі – 2, у Тисменицькому районі – 4). Також, у 2016 році розпочато будівництво вітрової електростанції в с. Шевченкове Долинського району потужністю 6 МВт та другого біогазового заводу в с. Тустань Галицького району.

У 2017 році об'єктами альтернативної енергетики вироблено 27,35 млн. кВт/год. електроенергії, що складає 0,2 відсотків до загального обсягу виробленої електроенергії.

Область володіє певним потенціалом біо-, гідро-, вітро- та геотермальної енергії, які підлягають детальному вивченню із залученням науковців та економістів.

Основним енергопотенціалом відновлювальної енергетики в області є сонячна енергія та біомаса, які, за оцінками науковців, разом можуть забезпечити заміщення близько 300 млн.м.куб/рік природного газу та 250 млн кВт.год/рік електроенергії (для порівняння, у 2017 році всіма споживачами області використано 784,5 млн. куб.м газу та 2999,9 млн кВт.год. електроенергії).

Потенціал сонячної енергії є достатньо високим для широкого впровадження як теплоенергетичного, так і фотоенергетичного обладнання.

Потенціал вітрової енергії в області становить близько 232 тис. т.у.п./рік (орієнтовно 200 млн.м.куб газу). Найбільш перспективними в цьому плані є гірські райони (Богородчанський, Верховинський, Долинський, Надвірнянський та Рожнятівський), де середньорічна швидкість вітру перевищує 5 м/с, а коефіцієнт використання встановленої потужності перевищує 0,3. Однак, для приватних домогосподарств та об'єктів соціальної інфраструктури встановлення вітрових агрегатів потребує вивчення кожного окремого випадку, оскільки рельєф, сила, напрямок та стабільність вітру є індивідуальною для кожного місця розміщення. Окрім того, вітрові агрегати потребують кваліфікованого періодичного обслуговування, що може бути ускладненим. Виходячи з наведеного, використання вітроагрегатів малої потужності для задоволення енергетичних потреб окремих домогосподарств та інфраструктурних об'єктів є обмеженим.

Область має великий потенціал біомаси, доступної для енергетичного використання. Базові складові - це деревна біомаса та відходи сільського господарства. Технічно-досяжний енергетичний потенціал біомаси, без врахування вирощування енергетичних культур, оцінюється в діапазоні - від 330 до 770 тис. т.у.п./рік (еквівалентно орієнтовно 280-650 млн.куб.м. газу), який, в основному, формується за рахунок лісової біомаси, первинних відходів сільського господарства та біогазу.

Однією з найбільш поширених загроз енергетичній безпеці як на державному, так і міждержавному (наприклад, ЄС) рівнях є порушення зовнішніх поставок природного газу, нафти і нафтопродуктів, а також інших невідновлюваних (традиційних) енергоносіїв. За таких обставин відновлювальна енергетика, безперечно, підвищує рівень надійності енергопостачання, а подальший її розвиток сприятиме подоланню цієї загрози.

Слід зазначити, що науково-технічний потенціал регіону активно долучається до досліджень перспектив розвитку сонячної, біо-, вітро-, гідроенергетики, а також популяризації заходів з енергоефективності та енергозбереження. Зокрема, Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу спільно з ГО «Бюро розвитку, інновацій та технологій» в рамках проекту «Моніторинг та сприяння впровадження політики енергоефективності та енергозбереження в Івано-Франківській області» за підтримки ЄС підготовлено огляд сфери енергоефективності та ВДЕ в Івано-Франківській області за 2017 рік. Інноваційною складовою цього документу є унікальні результати досліджень потенціалу сонячної енергії на території Івано-

Франківської області, карта інсоляції, що відображає регіональний рівень середньорічної кількості сонячного випромінювання, а також карта об'єктів відновлювальних джерел енергії області з коротким описом реалізованих проектів.

Перспективною є ініціатива щодо поширення інформації про енергоефективність та відновлювальні джерела енергії у Науковому містечку «Нова Енергія». За 2017 рік в містечку було понад 10 000 відвідувачів, проведено понад 30 публічних заходів, 20 семінарів та тренінгів для ОСББ, підприємств, керівників ОТГ, районів тощо.

В найближчих планах - реалізація амбітного проекту «Енергетична Академія», що передбачає спорудження на місці старої міської котельні будівлі за принципами «пасивної» архітектури, яка стане місцем навчання, культурного розвитку, туристичною атракцією та прикладом національного масштабу у сфері будівництва енергоефективних громадських закладів.

Директор департаменту
економічного розвитку, промисловості
та інфраструктури облдержадміністрації **Жанна Табанець**